

STATLIGT STÖD

C 83/97 (ex NN 153/97)

Tyskland

(98/C 128/04)

(Text av betydelse för EES)

*(Artiklarna 92–94 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen)***Kommissionens tillkännagivande enligt artikel 93.2 i EG-fördraget till övriga medlemsstater och andra berörda parter om statligt stöd till förmån för Dow/Buna SOW Leuna Olefinverbund GmbH (BSL), Tyskland**

Med nedanstående skrivelse har kommissionen meddelat den tyska regeringen om sitt beslut att inleda ett förfarande enligt artikel 93.2 i EG-fördraget.

”1. Den 28 november 1995 och den 29 maj 1996 godkände kommissionen genom ett slutligt beslut stöd till ett belopp av 9,5 miljarder tyska mark för privatisering av de största kemikomplexen i tidigare DDR, nämligen Buna SOW Leuna Olefinverbund GmbH (BSL) (1).

1.1 BSL i Sachsen-Anhalt (region Halle-Leipzig) är efterföljaren till de tre kemikombinaten Buna (Schkopau), SOW (Böhlen) och Leuna-Werke GmbH (Leuna), som under DDR-tiden omfattade många helt olika yrkesområden och sysselsatte 68 500 personer.

1.2 Efter den tyska återföreningen 1991 hade Treuhandanstalt (THA) i samband med avvecklingen av de tre företagens föräldrade områden med olönsamma produktionsvolymmer sammanfört de resterande företagsdelarna under ett tak. I och med att krackningsanläggningen i Böhlen via rörledningar försörjde olefinplastfabrikerna i Buna och Leuna med nödvändiga olefiner var de tre anläggningarna beroende av varandra, varför Treuhandanstalt ansåg att det var viktigt att dessa privatiserades tillsammans. Samtidigt minskades antalet sysselsatta fram till januari 1995 till 5 820 personer.

1.3 Dow Chemical Company (Dow) var den enda budgivaren som lämnade in en fördelaktig plan för en fullständig omstrukturering av olefinkomplexet. Planen utgick visserligen från ytterligare minskningar i perso-

nalstyrkan till 2 200 personer fram till januari 1999, men innehöll dock utsikter till en återhämtning på lång sikt för de totala komplexet. Under april 1995 godkändes privatiseringsöverenskommelsen mellan Dow och efterföljaren till Treuhand, Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS), av notarius publicus. Avtalet, som omfattar en klausul om uppskov i väntan på ett godkännande från kommissionen enligt artikel 93 i EG-fördraget, avser omfattande inbetalningar från BvS till BSL vilka långt överstiger det pris som Dow betalade för övertagandet.

Kommissionen har alltid hävdad att en privatiseringsförsäljning kan innehålla statligt stöd om den riktar sig till en intresserad part som inte är högstbjudande i en offentlig anbudsinfordran eller om försäljningen sker till ett negativt pris. Kommissionen undersökte därför i ett förfarande enligt artikel 93.2 om stödinslagen i privatiseringsavtalet var förenliga med gemenskapens bestämmelser för statligt stöd.

2. Det ursprungliga privatiseringsavtalet som anmälts till kommissionen innehöll statliga stöd på sammanlagt 11,597 miljarder tyska mark, dessutom kompensation för energikostnader och kostnader för byggandet och användandet av en pipeline till Rostock. I samband med den sistnämnda åtgärden kunde riskerna inte bedömas. I förfarandet enligt artikel 93.2 var den tyska regeringen beredd att minska stödbeloppet. Slutligen ansåg kommissionen att ett maximalt belopp på 9,5 miljarder tyska mark utgjorde stöd i enlighet med artikel 92.1 i EG-fördraget eller artikel 61.1 i EES-avtalet, men att det kunde anses vara förenligt med den gemensamma marknaden om vissa krav och villkor i beslutet uppfylldes.

2.1 Avgörande för kommissionens godkännande var att man tog i beaktande att Dows omstruktureringsprogram bestod av sammanhängande element och att alla dessa enskilda element var nödvändiga för att skapa ett integrerat och livskraftigt olefinkomplex och om man tagit bort eller ändrat ett av elementen skulle hela komplexet kunnat äventyras.

(1) På grund av några mindre avvikelser mellan den tyska och den engelska versionen om beslutet av den 28 november 1995 utfärdade kommissionen den 29 maj 1996 en harmoniserad version av detta beslut, vilken offentliggjordes som beslut 96/545/EG i EGT L 239 av den 19 september 1996.

Dessutom har kommissionen i sitt förfarande i enlighet med artikel 93.2 undersökt om en utvidgning av befintlig och uppförandet av ny kapacitet skulle leda till överkapacitet på marknaden eller om detta skulle ske inom sektorer där det redan finns en överkapacitet. Undersökningen visade att med undantag av den planerade anilin-fabriken skulle inga av Dows planerade anläggningar leda till överkapacitet inom BSL:s produktionsområden. Därför godkände kommissionen stöd för bl.a. följande investeringar:

- en bensolfabrik med en kapacitet på 200 kt/år,
- moderniseringen av en butadienfabrik med en kapacitet på 45 kt/år (utan kapacitetssökning),
- en etylbensol/styrolenhet med en kapacitet på 200 kt/år,
- en akrylsyrefabrik med en kapacitet på 90 kt/år och en akrylesterfabrik med en kapacitet på 93 kt/år,
- en LDPE-fabrik i Leuna med en kapacitet på 145 kt/år och
- en uppgradering av SB-gummifabriken (70 kt/år) och PB-gummifabriken (24 kt/år).

Dessutom tog kommissionen hänsyn till att Dow med egna medel har bidraget till omstruktureringen med ett belopp på 1,5 miljarder tyska mark. Till detta tillkommer ytterligare 212 miljoner tyska mark om Dow skulle besluta att bygga en anilinfabrik eller att betala ersättningsinvesteringar med egna medel.

Kommissionen har också tagit i beaktande att stödet till BSL medför att man kan säkerställa en industriell bas med alla positiva effekter på sysselsättningen och regionen som denna medför. I samband härmed har kommissionen tagit hänsyn till att privatiseringsavtalet mellan Dow och BSL innehåller planer på ytterligare investeringar på 1,2 miljarder tyska mark fram till år 2010 i samband med att omstruktureringprogrammet genomförs för att säkerställa det petrokemiska komplexets långfristiga konkurrenskraft, tillväxt och livskraft.

2.2 Ett av de olika stödsinlagen var investeringsstöd till ett maximibelopp på 2,973 miljarder tyska mark för att finansiera omstruktureringsplanen och en cash-flow-kompensation på högst 2,988 miljarder tyska mark för omstruktureringssperioden mellan 1996 och den 31 maj 2000.

2.2.1 Kommissionen beviljade även investeringar för 327 miljoner tyska mark för anläggningar för ftalsyra, mjukgörare och dispersion som inte är integrerade beståndsdelar i BSL. I privatiseringsavtalet har fastställts att Dow kan lägga ned dessa anläggningar om företaget vill göra sig av med fabriken men inte kan hitta någon lämplig köpare, under förutsättning att Dow i samband med nedläggningen erbjuder lämpliga ersättningsinvesteringar. Dessa investeringar kan läggas till stödbeloppet på 327 miljoner tyska mark. Kommissionen beviljade endast stöd till de tidigare nämnda investeringarna eftersom man vid den tidpunkten inte kunde veta vilka ersättningsinvesteringar som skulle göras.

I samband med förfarandet enligt artikel 93.2 identifierade och godkände kommissionen slutligen kostnaderna för byggandet och användandet av pipelinan till Rostock som uppgick till 540 miljoner tyska mark.

2.2.2 I enlighet med det ursprungliga privatiseringsavtalet skulle BvS ge bidrag till BSL för kostnader för värme och el. Under omstruktureringssperioden fram till den 31 maj 2000 skulle dessa stöd delvis betalas ur cash-flow-kompensationen och delvis genom ytterligare bidrag. I samband med detta skulle ytterligare stöd ges för värme och el fram till den 31 december 2014. I det ursprungliga privatiseringsavtalet nämndes inga exakta siffror för det stöd som skulle betalas som kompensation för elkostnader. Under förfarandets gång nämndes dock ett belopp på sammanlagt 966 miljoner tyska mark, varav 162 miljoner tyska mark härrör från cash-flow-kompensationen och de resterande 804 miljonerna tyska mark skulle betalas som tilläggskompensation för kostnader för värme och el.

Under förfarandets gång i enlighet med artikel 93.2 klar gjorde kommissionen att det inte fanns någon grund för sådana driftsstöd. Avtal om elleveranser för att jämka mellanskillnaden mellan det belopp som mottagaren är beredd att betala och det pris som leverantören begärt förhandlas vanligtvis fram mellan företagen, utan tillgång till stöd. Dessutom anser kommissionen att den tyska regeringen inte på ett tillfredsställande sätt kunnat styrka att bidraget för energikostnaderna är en följd av omstruktureringssprocessen eller att det ens har ett samband med denna.

Den tyska regeringen och Dow kom därför överens om att stryka de delar av privatiseringsavtalet som avsåg en kompensation för el- och värmekostnader utöver cash-flow-kompensationen och att sänka taket för cash-flow-kompensationen med 162 miljoner tyska mark från 3,15 miljarder till 2,988 miljarder tyska mark.

2.3 Kommissionen godkände stödsinlagen i privatiseringsavtalet på villkor

- att kostnaderna för fabriker för anilin, salpetersyra och nitrobensol på 212 miljoner tyska mark från BvS kapitaltillskott avfördes (artikel 2.1 i beslutet),
- att de artiklar som gällde stöd för energikostnader ströks (artikel 2.3 i beslutet),
- att ett exemplar av det ändrade avtalet lämnades in och att, i enlighet med artikel 93.3 i EG-fördraget, varje avvikelse från det ändrade avtalet anmäldes till kommissionen (artikel 3 i beslutet),
- att halvårsrapporter överlämnades om omstruktureringens framskridande och om de stödbelopp som faktiskt betalats ut inom de olika stödposterna i privatiseringsavtalet (artikel 4.1 i beslutet), och
- att inget ytterligare stöd beviljades till förmån för BSL:s omstrukturingsplan (artikel 5 i beslutet).

2.4 Det bör påpekas att man vid godkännandet av investeringsstödet och cash-flow-kompensationen från kommissionens sida var medveten om att privatiseringsavtalet innehöll klausuler som motiverade BSL att inte utnyttja den del som inte använts av det sammanlagda stödbeloppet i form av premier (20 % av investeringsstödet och 33 % av cash-flow-kompensationen) fram till omstrukturingsperiodens slut.

3. I sin krivelse av den 9 augusti 1996 lämnade de tyska myndigheterna in ett andra ändringsavtal⁽²⁾ vilket ingåtts för att följa kommissionens beslut av den 29 maj 1996. Efter en översyn av avtalet och tillhörande bilagor kom kommissionen fram till att man inte kunde säga om kommissionens beslut av den 29 maj 1996 verkligen följts.

Framför allt motsvarade företagsplanen i det andra ändringsavtalet inte längre den ursprungliga planen, som legat till grund för kommissionens beslut. Särskilt vad gäller bensol hade de planerade kapaciteterna höjts markant.

Dessutom tillkom ett nytt avtal för elleveranser som förhandlats fram mellan BSL och VKR (VEBA). Det andra

(²) Det första ändringsavtalet, i vilket den 1 juni 1995 nämns som datum för det ekonomiska övertagandet, omfattar perioden mellan detta datum och tidpunkten för kommissionens beviljande.

ändringsavtalet innehöll en ny klausul enligt vilken kalkylen för cash-flow-kompensationen skulle omfatta "... betalningar för el- och värmeleveranser godkända av BvS ...". I artiklar i tysk press hävdade man att priserna i de nya avtalen för elleveranser var betydligt högre under omstrukturingsperioden (under vilken BvS kompenserade en negativ cash-flow) än under påföljande år och att man därmed ville kringgå kommissionens beslut enligt vilket inga stöd beviljats för att täcka elkostnader.

I en skrivelse av den 30 oktober 1996 uppmanade kommissionen den tyska regeringen att inkomma med ytterligare klargöranden till denna punkt.

Den 2 december 1996 inkom dessa förklaringar till ändringarna av investeringsprogrammet. Beträffande el- och värmeleveranserna meddelade den tyska regeringen att förhandlingarna mellan Dow och BSL inte avslutats än.

Den 23 januari 1997 diskuterades dessa punkter i bilaterala samtal mellan kommissionens representanter och representanter från den tyska regeringen.

4. Den 10 april 1997 granskades avtalen för elleveranser av kommissionens tjänstemän i Schkopau. Tjänstemännen kom fram till följande resultat:

- Avtalen slöts för en period på 19 år (till den 31 december 2014). Enligt privatiseringsavtalet kommer under den återstående omstrukturingsperioden (till den 31 maj 2000) förluster att täckas av BvS och avtalet för elleveranser innehåller för den perioden priser⁽³⁾ som kraftigt överstiger genomsnittliga priser på el och värme. För perioden efter omstruktureringen måste BSL själva stå för eventuella förluster och enligt avtalen är priserna betydligt lägre än genomsnittspriset. Dessa kommer sedan varje år att stiga så att de år 2014 har nått genomsnittet.

- Enligt BSL har denna anmärkningsvärda prisutveckling följande orsaker:

- Priset fram till den 31 maj 2000 motsvarar de elpriser som betalas av andra stora konsumenter i

(³) Kommissionen har detaljerad kännedom om de kalkylerade priserna, vilka av sekretessskäl inte offentliggörs.

de nya delstaterna vid en förbrukning på 25 MW och 7 000 ha/a. Man hänvisar även till den relativt låga och oregelbundna förbrukningen under omstruktureringsperioden.

- I de betydligt lägre priserna från och med juni 2000 återspeglas effekterna av liberaliseringen av elpriserna. BSL ville från början infoga en klausul i avtalet som möjliggör en anpassning av priserna för den händelse liberaliseringen skulle påverka dessa (avtalet undertecknades innan rådet nådde en överenskommelse). En sådan klausul ersattes slutligen genom en prissänkning fram till år 2000.
- Dow har egna kraftverk vid olika anläggningar som t.ex. i Stade, där man på grunval av naturgas tillverkar klor. Ett kraftverk med den senaste tekniken skulle kunna möjliggöra leveranser av el till ett pris som fortfarande skulle vara lägre än det pris som BSL skulle få betala efter juni år 2000. Enligt leveransavtalet för el kan BSL bygga ett eget kraftverk om VKR inte kan erbjuda ett lika lågt pris som ett eget kraftverk. Om BSL hade byggt ett eget kraftverk från början skulle detta kunnat tas i drift år 2000.
- Förbrukningsvariationerna kommer att gå tillbaka efter det att omstruktureringen avslutats. Under 1996 pendlade elförbrukningen mellan 43,2 och 125,2 megawatt. Även inom en månad pendlade elförbrukningen markant, som till exempel under juli månad 1996, då den pendlade mellan 34,4 och 124,9 megawatt. Vid förbrukningen av värme var variationerna liknande. Fram till slutet av 1998 kommer klortillverkningen ha ställts om till membranförfarandet. Fram till dess bör man utgå från att elförbrukningen för klortillverkningen kommer att sjunka från 74 till 55 till 37 megawatt och sedan att stiga till 56 megawatt igen. Även två tidsbegränsade nedläggningar kommer att bli nödvändiga.
- Elpriserna i de nya delstaterna ligger fortfarande omkring 25 % över priserna i västra Tyskland. Priserna förväntas så småningom anpassas till varandra.
- Ur leveransavtalen för el framgick också att BSL skall ta över en del av finansieringen för anpassningen av VKR-kraftverket och kompenseras för detta av BvS med [...].

5. Fram till augusti 1997 erhöll kommissionen tre halvårsrapporter för perioden mellan den 1 juni och den 31 december 1996. Dessa rapporter var dock inte tillräckligt uttömmande för att man skulle kunna ta reda på om omstruktureringsåtgärderna enligt kommissionens beslut av den 29 maj 1996 vidtagits. Den tyska regeringen meddelades detta i en skrivelse av den 4 augusti.

6. Med en skrivelse av den 8 september 1997 skickade den tyska regeringen kommissionen två nya avtal mellan, Dow och BvS tillsammans med en förklarande anmärkning. Detta tredje och fjärde ändringsavtal till privatiseringsavtalet slöts i april 1996 respektive den 1 september 1997. Medan det tredje ändringsavtalet gäller pipelinen till Rostock syftar det fjärde ändringsavtalet bland annat på ändringar av de anläggningar som skall byggas eller renoveras. Till skillnad från det egentliga privatiseringsavtalet innehåller inget av ändringsavtalen klausuler om uppskov i väntan på ett godkännande från kommissionen enligt artikel 93 i EG-fördraget.

6.1 I skrivelsen från den tyska regeringen av den 8 september hänvisas inte endast till att man skall följa kommissionens beslut, skrivelsen innehåller också upplysningar om en anmälan i enlighet med artikel 93.3 för den händelse kommissionen skulle anse att stödet i och med ändringar i omstruktureringsplanen i enlighet med artikel 93.3 i EG-fördraget har förändrats.

6.2 I denna skrivelse meddelades kommissionen också att Dow i och med det fjärde ändringsavtalet formellt tagit över 80 % av andelarna i BSL och kommer att investera ytterligare i tre anläggningar utan att erhålla något stöd från BvS. Dessa investeringar berör byggandet av en ny PET-anläggning med en kapacitet på 150 kt/år som skall påbörja produktionen under den senare delen av 1998 och byggandet av en XPS-anläggning (polystyrolextruderskum) med en maximal årskapacitet på 300 000 m³. Anilinfabriken, som enligt kommissionens beslut inte är berättigat till stöd i samband med omstruktureringsplanen, skall byggas av Dow Deutschland på SOW:s anläggning i Böhlen på en industritomt som BSL arrenderar. Omstruktureringsinvesteringarna skall mer eller mindre ske som planerat och därmed kan man inte räkna med en ansökan om förlängning för omstruktureringsperioden från fem till sex eller sju år. Slutligen skall förhandlingar äga rum med olika företag i de efterföljande bearbetningsleden som är intresserade av att bygga produktionsanläggningar på BSL:s fabriksområden. Omstruktureringen av BSL kommer därmed med högsta sannolikhet att få den positiva effekten att både Dow och andra kemiföretag investerar i regionen Halle-Leipzig.

6.3 Enligt det tredje ändringsavtalet kommer Mitteldeutsche Erdölraffinerie MIDER (tidigare Leuna 2000) att bidra med 10,5 miljoner tyska mark till byggandet av pipelinen till Rostock. Därmed minskas BvS bidrag med motsvarande andel medan det samlade maximala stödet förblir oförändrat.

6.4 De ändringar som avses i det fjärde ändringsavtalet gäller följande:

- Vad gäller en uppgradering av krackningsanläggningen har en kapacitetsökning av 'chemical grade'-etylen till 60 kt/år fastställts. 'Chemical grade'-etylen används för produktionen av etylbensol och i efterföljande led för styrol. Kapaciteten för 'polymer grade'-etylen har inte ändrats och uppgår fortfarande till 450 kt/år.
- En kapacitetsökning i bensolfabriken till 320 kt/år. Den ursprungligen planerade kapaciteten uppgick till 120 kt/år, men under loppet av förfarandet enligt artikel 93.2, har kapaciteten redan höjts till 200 kt/år. Denna kapacitet ligger till grund för kommissionens beslut av den 29 maj 1996. Bensolet är mycket svårt att transportera och kommer att förbrukas på plats av framför allt anilinfabriken och etylbensol-/styrol-fabriken.
- En kapacitetsökning i butadienfabriken från 45 till 120 kt/år infördes i omstruktureringsplanen som ersättning för den propan-tank för 45 miljoner tyska mark som godkändes i kommissionens beslut och för vilken det inte längre finns något behov enligt den ändrade omstruktureringsplanen. Butadienet förbrukas på plats i den nya bearbetningsanläggningen för lösningselastomerer. För finansieringen av utvidgningen av butadienfabriken har 90 miljoner tyska mark avsatts.
- Etylbensol-/styrolenheten infogades i omstruktureringsplanen som en del av ersättningen för 'kompensationen för strukturella nackdelar', vilken inte godkändes av kommissionen. Kapaciteten i denna enhet skall nu utvidgas från 200 till 280 kt/år. Båda basprodukterna bearbetas vidare på plats. I det fjärde ändringsavtalet har fastställts att BvS inte kommer att finansiera ett investeringsbelopp på 33 miljoner tyska mark. Kostnaderna för hela anläggningen kommer att överstiga den ursprungliga planen med 75 miljoner tyska mark.
- Akrylsyre- och akrylesteranläggningen byggs av Höchst åt BSL. Anläggningens kapacitet kommer att vara lägre än vad som planerats från början, kostnaderna för anläggningen kommer dock att bli högre. I det fjärde ändringsavtalet fastställdes ett tak på 390 miljoner tyska mark för BvS bidrag till investeringen. Enligt detta avtal omfattar överenskommelsen

mellan BSL och Höchst, vilken inte bifogats den tyska regeringens skrivelse av den 8 september 1997, såväl byggandet som driften av nämnda anläggningar för vilka Höchst skall erhålla incitamentsbetalningar.

- Den nya versionen av bilaga 7 till privatiseringsavtalet visar en EDC-kapacitet på 532 kt/år, medan den ursprungliga versionen endast fastställde en EDC-kapacitet på 276 kt/år.
- Vad beträffar de beviljade stöden på 327 miljoner tyska mark för de investeringar i anläggningar som inte är integrerad del av BLS (t.ex. anläggningar för ftalsyra, mjukgörare och dispersion) eller för ersättningsanläggningar preciserar man i det fjärde ändringsavtalet vilka enheter som skall läggas ned och vilka som fortsatt skall vara i drift. Investeringarna för de anläggningar som fortsatt skall vara i drift uppgår endast till 28 miljoner tyska mark. För det resterande beloppet på 299 miljoner tyska mark bifogade man i överenskommelsen också ersättningsanläggningar vars sammanlagda kostnader uppgår till 432 miljoner tyska mark och där det rör sig om en anläggning för kolvätehart med en kapacitet på 15 kt/år, en syndiotaktisk polystyrenanläggning med en kapacitet på 36 kt/år, en anläggning för lösningselastomer med en kapacitet på 60 kt/år och en PCHE-anläggning med en kapacitet på 23 kt/år.
- Kapaciteten i LDPD-anläggningen i Leuna uppges numera med 160 kt/år och inte längre med 145 kt/år.
- Slutligen höjdes kapaciteten i de befintliga SB- och PB-gummianläggningarna, som skall moderniseras, från 70 kt/år och 24 kt/år till 90 och 27 kt/år.

7. Som kommissionen fastställde i sitt beslut av den 29 maj 1996 (*) råder det inga tvivel om att det finansiella stödet till Dow från BvS för privatiseringen av BSL är ett statligt stöd i enlighet med artikel 92.1 i EG-fördraget och artikel 61.1 i EES-avtalet.

Som kommissionen likaså fastställde i detta beslut (†) finns det en konkurrens mellan producenterna av kemiska produkter som säljs mellan medlemsstaterna, vilket även är väldokumenterat i handelsstatistiken (‡). BSL kommer inte bara att fortsätta att producera några av de halvfabrikat som tillverkas av Buna, SOW och Leuna, utan kommer även att producera nya derivater i det integrerade produktionskomplex som omstruktureringen medför.

(*) EGT L 239, 19.9.1996, s. 2.

(†) EGT L 239, 19.9.1996, s. 7.

(‡) Jfr Panorama över industrin i Europeiska unionen 1997, kapitel 7.

Finansiella stöd till företag stärker dessas position gentemot konkurrenterna i gemenskapen och i EES. Man skall därför utgå ifrån att konkurrensen därmed snedvrids för de företag som inte får stöd.

8. I en skrivelse av den 8 september 1997 anmälde de tyska myndigheterna avvikelserna från det godkända privatiseringsavtalet mellan Dow och BvS. Därmed har de fullföljt sin anmälningsplikt enligt artikel 3.2 i kommissionens beslut av den 29 maj 1996 i jämförelse med artikel 93.3 i EG-fördraget. De tyska myndigheterna har dock inte fullgjort sin förpliktelse i enlighet med artikel 93.3 enligt vilken de måste invänta kommissionens slutliga beslut innan stödet får beviljas. Till skillnad från det ursprungliga privatiseringsavtalet innehåller ändringsavtalet inga klausuler om uppskov i väntan på kommissionens beslut. Avtalsändringarna blir därför juridiskt bindande i och med att avtalet undertecknas, vilket innebär att de planerade stöden kan beviljas utan att kommissionens godkännande inväntats. Sådana stöd skulle således formellt beviljas på ett olagligt sätt.

9. Det är även tveksamt huruvida de stöd som skall beviljas som ett led i privatiseringen, vilket faststälts i den tredje och fjärde ändringen av avtalet, är förenliga med gemenskapens regler för statligt stöd.

9.1 Det är ytterst tvivelaktigt om dessa stöd kan anses omfattas av kommissionens beslut av den 29 maj 1996.

Som kommissionen fastställde i sitt beslut eftersträvade man med omstruktureringen av BSL att upprätta en integrerad helhet i vilken samtliga enskilda delar är beroende av varandra. Om kapaciteten ändras i en anläggning torde detta få effekter på produktionen i de andra anläggningarna.

Kommissionen är medveten om att det sammanlagda stödbeloppet som nämns i beslutet inte har ändrats. Man bör dock beakta att kommissionen har godkänt övre gränser för vissa projekt, dock inte något sammanlagt stödbelopp, och att till och med en incitamentsbestämelse fastställdes för att uppnå ett lägre belopp än de fastställda stödtaken betalades ut.

Kommissionen förstår också att en omstruktureringsplan och säkerligen denna ovanliga plan för omstruktureringen av BSL inte är något statiskt förlopp. Det kan uppstå möjligheter och tillfällen vars genomförande kan göra projektet mer attraktivt. Kommissionen vidhåller

emellertid att beslutet av den 29 maj 1996 har skett på grundval av de effekter på konkurrensen som klart definierade produkter och produktionskapaciteter får. Varje ny ändring som leder till ökad produktionskapacitet eller andra produkter omfattas inte av detta beslut och skall därför finansieras av företagen själva uteslutande med hjälp av de sedvanliga stödinstrumenten.

På grundval av detta måste kommissionen utgå ifrån att ändringen av omstruktureringsplanen i ändringsavtalet måste leda till att värderingen i beslutet av den 29 maj 1996 också ändras:

— De 10,5 miljoner tyska mark som MIDER enligt tredje ändringsavtalet bidrar med till pipeline till Rostock leder uppenbarligen till en höjning av det stöd som står till förfogande för andra investeringar. BvS bidrag sänks visserligen med detta belopp, men stödtaket förblir detsamma. Det sammanlagda stödet bör minskas med 10,5 miljoner tyska mark, inte minst eftersom MIDER också erhåller omfattande stöd och att företagets bidrag därmed kan betraktas som stöd i samband med andra ordningar.

— Vad beträffar uppgraderingen av krackningsanläggningen noterar kommissionen att kapaciteten för produktionen av 'chemical grade'-etylen höjs till 60 kt/år. I samband härmed vill kommissionen emellertid veta om investeringen som sker i krackningsanläggningen fortfarande stämmer överens med de uppgifter som de tyska myndigheterna lämnade in innan kommissionen fattade sitt beslut den 29 maj 1996. Det skulle vara särskilt viktigt att veta om höjningen av produktionen av 'chemical grade'-etylen påverkar krackningsanläggningens sammanlagda kapacitet eller om en höjning endast sker inom denna sammanlagda kapacitet.

— Vad beträffar kapacitetsökningen i bensolfabriken från 200 till 320 kt/år kan kommissionen för närvarande inte inse varför denna tilläggsinvestering skulle finansieras som led i det beviljade stödet. I motsats till anilin kommer bensol visserligen inte ut i handeln. Flera anilinproducenter har dock gett uttryck för sina betänkligheter vad beträffar anilin. Förenligheten med den gemensamma marknaden av ytterligare ett investeringsstöd på omkring 50 miljoner tyska mark är därmed tvivelaktig.

— Vad beträffar utvidgningen av butadienanläggningen från 45 till 120 kt/år som infogades i omstruktureringen som ersättning för den propantank som godkändes i kommissionens beslut men inte längre är

nödvändig i den ändrade omstruktureringsplanen är det tveksamt om de kostnader på 90 miljoner tyska mark som BvS skall täcka är förenliga med den gemensamma marknaden.

- Utvidgningen av kapaciteten i etylbensol-/styrolenheten från 200 till 280 kt/år, som infogades i omstruktureringsplanen som en ersättning för 'kompensationen för strukturella nackdelar' kan kommissionen inte heller godkänna. Enligt det fjärde ändringsavtalet kommer investeringskostnader på 33 miljoner tyska mark inte att finansieras av BvS. Kommissionen hysar allvarliga betänkligheter vad gäller stödet till dessa investeringar av följande skäl. För det första tycks den ursprungliga kapaciteten på 200 kt/år vara högre än den kapacitet som anmäldes till kommissionen inom ramen för förfarandet enligt artikel 93.2, och för det andra är det tveksamt om beloppet på 33 miljoner tyska mark faktiskt motsvarar kostnaderna för kapacitetsutvidgningen, eftersom dessa skulle utgöra 75 miljoner mer än vad som planerats.
- De akrylsyre-och akrylesteranläggningar som Höchst skall bygga åt BSL kommer att ha lägre kapacitet än vad som tidigare planerats, men kommer att kosta betydligt mer. I det fjärde ändringsavtalet är taket för BvS bidrag fastställt till 390 miljoner tyska mark. Kommissionen har visserligen inte tillgång till överenskommelserna mellan BSL och Höchst, men det framgår ur det fjärde ändringsavtalet att dessa omfattar såväl byggandet som driften av anläggningarna och en incitamentsbetalning till Höchst. Kommissionen befärar därför att Höchst skulle kunna få förmåner genom stödet som beviljats BSL.
- Vad beträffar EDC-anläggningen stämmer siffrorna inte överens. I bilaga 7 till det ursprungliga privatiseringsavtalet finns planer på en kapacitet på 276 kt/år, men i fjärde ändringsavtalet nämns en kapacitet på 532 kt/år. I samband härmed vill kommissionen veta om investeringen fortfarande stämmer överens med de uppgifter som den tyska regeringen lämnade in innan kommissionen fattade sitt beslut den 29 maj 1996.
- Kommissionens godkännande omfattade också investeringar på 327 miljoner tyska mark för anläggningar för ftalsyra, mjukgörare och dispersion, som inte utgör en integrerad del av BSL. Enligt privatiseringsavtalet kan Dow stänga dessa anläggningar om man inte vill driva dem vidare, och om man misslyckats med att hitta en lämplig köpare till dem och under förutsättning att Dow kan erbjuda passande ersättningsinvesteringar. Dessa investeringar kan läggas till stödbeloppet på 327 miljoner tyska mark. När

kommissionen godkände stödet kunde den inte godkänna eventuella framtida ersättningsinvesteringar, som ännu inte var kända. Av den anledningen godkände kommissionen enbart stöd till anläggningarna för ftalsyra, mjukgörare och dispersion.

I det fjärde ändringsavtalet anges vilka enheter som skall läggas ned och vid vilka driften skall fortsätta. Investeringarna i de senare uppgår till endast 28 miljoner tyska mark. De resterande 299 miljoner tyska mark i avtalet är avsedda för följande ersättningsanläggningar för vilka de sammanlagda kostnaderna uppgår till 432 miljoner tyska mark: en anläggning för kolvätteharts med en kapacitet på 15 kt/år, en för syndiotaktisk polystyren med en kapacitet på 36 kt/år, en för lösningselastomerer med en kapacitet på 60 kt/år samt en PCHE-anläggning med en kapacitet på 23 kt/år.

Kommissionen är mindre negativt inställd till dessa ersättningsinvesteringar av följande två skäl. För det första innehöll privatiseringsavtalet uttryckligen möjligheter till sådana investeringar och för det andra kommer en stor del av kostnaderna inte att bäras av BvS. Det kan dock inte uteslutas att dessa ersättningsinvesteringar medför problem inom sektorn och påverkar handeln mellan medlemsstaterna i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

- Kapaciteten för LDPE-anläggningen anges nu till 160 kt/år istället för 145 kt/år. Kommissionen vill gärna veta orsaken till denna ändring och i synnerhet om även investeringen ändrats.
- Det fjärde ändringsavtalet innehåller emellertid också ändringar som har godkänts och som bör nämnas för att bilden skall bli fullständig. Kapaciteten i de befintliga, moderniserade anläggningarna för SB- och PB-gummi fastställdes till 90 respektive 27 kt/år i stället för de ursprungligen planerade 70 och 24 kt/år. Vid det första förfarandet i enlighet med artikel 93.2 fick kommissionen information om att de sistnämnda siffrorna endast var en uppskattning eftersom Dow saknade erfarenhet av den typen av anläggningar.

9.2 Bortsett från frågan om omstruktureringen av BSL i den form den fastställdes i det tredje och fjärde ändringsavtalet omfattas av kommissionens beslut av den 29 maj 1996, är det ytterst tveksamt om undantagsbestämmelserna i artikel 92.2 och 92.3 i EG-fördraget och artikel 61.2 och 61.3 i EES-avtalet är tillämpliga om man granskar avtalet enskilt.

9.2.1 Undantagsbestämmelserna i artikel 92.2 a och 92.2 b kan inte tillämpas i detta fall med hänsyn till hur stödet är utformat och vilket målet är med stödet.

9.2.2 Vad beträffar undantagsbestämmelsen i artikel 92.2 c fastställde kommissionen redan i sitt beslut av den 29 maj 1996 (?) att den inte heller kan tillämpas i detta fall, eftersom de svårigheter som företagen i de nya tyska delstaterna står inför är en följd av att de efter återföreningen skall konkurrera med företagen på den gemensamma marknaden och inom EES, vilket inte längre kan betraktas som en nackdel som orsakats av Tysklands delning.

Inte heller bedömningen av BSL:s ändrade omstruktureringsprogram har gett någon anledning till att ändra denna slutsats.

9.2.3 Det påpekas att kommissionen i sitt tidigare beslut (?) var av den uppfattningen att den tyska återföreningen inte har medfört någon allvarlig störning i den tyska ekonomin, som skulle rättfärdiga en tillämpning av artikel 92.3 b.

Det ändrade omstruktureringsprogrammet innehåller inget, som skulle kunna ändra denna bedömning.

9.2.4 Vad beträffar undantagsbestämmelserna i artikel 92.3 a och 92.3 b, vilka låg till grund för kommissionens godkännande av omstruktureringsplanen i det ursprungliga privatiseringsavtalet, måste man insistera på att ändringarna i de båda avtalen kommer att leda till ändringar av produktionskapaciteterna, vilka skulle kunna ha en negativ effekt på konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna. Därmed är det i nuläget mycket tveksamt om dessa undantagsbestämmelser också kan tillämpas på privatiseringsavtalet i den form det fastställs i de båda ändringsavtalen.

10. Det finns uppgifter som tyder på att leveransavtalen för el innehåller stödsinslag. I beslutet av den 29 maj 1996 utelöstes uttryckligen stöd för elleveranser, eftersom kommissionen anser att ett sådant stöd är ett driftsstöd som man inte i något fall skulle bevilja. Dessutom fastställs i artikel 5 i beslutet av den 29 maj 1996 att ytterligare stöd för omstruktureringen av BSL, som överstiger vad som godkänts i beslutet inte får beviljas.

Kommissionens betänkligheter gäller de betydande skillnaderna i priserna som BSL skall betala före och efter omstruktureringsperioden. Denna prisskillnad förefaller onormal och man kan inte utesluta att det höga elpriset under omstruktureringsperioden, under vilken BvS står för eventuella förluster, kan tjäna som ett bidrag för de betydligt lägre elpriserna efter denna period.

Kommissionen befarar även att kravet om att varje stöd till elförsörjning skall uteslutas inte följs, eftersom BSL:s övertagande av en del av finansieringen av VKR-kraftverket, som kompenseras av BvS med ett belopp på [...] skulle kunna påverka elpriserna på ett sådant sätt att VKR kan undvika utgifter som företaget annars skulle stått för själv.

11. Kommissionen har med tillfredsställelse noterat att Dow i och med det fjärde ändringsavtalet äger 80 % av aktierna i BSL och investerar ytterligare i de tre anläggningarna för vilka man inte erhåller något stöd från BvS. Detta gäller framför allt byggandet av en ny PET-fabrik med en kapacitet på 150 kt/år, som förväntas att påbörja produktionen under andra halvan av 1998, och byggandet av en anläggning för polystyrenextruderskum med en årlig kapacitet på 300 000 m³. Anilinanläggningen, som enligt kommissionens beslut inte får motta stöd som ett led i omstruktureringsplanen, byggs nu av Dow Deutschland vid SOW:s anläggning i Böhlen på en fastighet som hyrs av BSL. Det är även positivt att omstruktureringsinvesteringarna i stort sett fortskrider enligt planerna och att förhandlingar förs med olika företag i de efterföljande bearbetningsleden, som är intresserade av bygga produktionsanläggningar på BSL:s farbricksområden. Kommissionen erkänner därför att omstruktureringen av BSL uppenbarligen har den önskade bieffekten att Dow och andra kemiföretag sporras till att investera i regionen Halle-Leipzig.

12. Med beaktande av de ändringar som gjordes i omstruktureringsprogrammet i det tredje och fjärde ändringsavtalet mellan Dow och BvS och de effekter dessa ändringar får för handeln och konkurrensen på den gemensamma marknaden anser kommissionen att det är nödvändigt att undersöka mer ingående om den härmed förbundna snedvridningen av konkurrensen är större än den som godkändes i kommissionens beslut av den 29 maj 1996. Dessutom vill kommissionen klarställa om avtalen för elleveranser innehåller stödsinslag som strider mot kommissionens beslut av den 29 maj 1996. Kommissionen har därför beslutat att inleda ett förfarande i enlighet med artikel 93.2 i EG-fördraget med hänsyn till de stöd som BSL erhåller i samband med företagets privatisering.

(?) EGT L 239, 19.9.1996, s. 7.

Kommissionen uppmanar den tyska regeringen att inom en månad från det att denna skrivelse mottagits inkomma med synpunkter och nödvändiga uppgifter om stöden.

Kommissionen hänvisar till den uppskjutande verkan av artikel 93.3 i EG-fördraget och gör den tyska regeringen uppmärksam på kommissionens meddelande som offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* C 318 av den 24 november 1983 s. 3, om att stöd som beviljats olagligt, utan att ha anmälts på förhand eller utan att man inväntat kommissionens slutliga beslut i förfarandet enligt artikel 93.2 i EG-fördraget, kan återkrävas av stödmottagaren. Ränta tas ut från och med den dag stödet betalades ut och räntesatsen motsvarar den referensränta för beräkning av stödordningars nettobidragsekvivalent som var tillämplig den dagen.

Kommissionen uppmanar de tyska myndigheterna att inte bevilja BSL ytterligare stöd och att utan dröjsmål meddela företaget att ett förfarande inletts och att orättmätigt erhållna stöd kan komma att återkrävas.”

Kommissionen uppmanar härmed övriga medlemsstater och andra berörda parter att inkomma med synpunkter till de åtgärder som behandlats, inom en månad från den dag då detta tillkännagivande offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, till följande adress:

Europeiska kommissionen
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bryssel

Synpunkterna kommer att meddelas Tysklands regering.

Beslut om att inte göra invändningar mot en anmäld koncentration

(Ärende nr IV/M.1120 — Compaq/Digital)

(98/C 128/05)

(Text av betydelse för EES)

Kommissionen beslutade den 23 mars 1998 att inte göra invändningar mot den anmälda koncentrationen ovan och att förklara den förenlig med den gemensamma marknaden. Detta beslut grundar sig på artikel 6.1 b i rådets förordning (EEG) nr 4064/89. Beslutet i sin helhet finns endast på engelska och kommer att offentliggöras efter det att alla eventuella affärshemligheter har avlägsnats. Det kommer att finnas tillgängligt

- i skriftlig form och kan fås från Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer (se förteckningen på sista sidan),
- i elektronisk form i CEN-versionen i CELEX databas med CELEX-nummer 398M1120. CELEX är den databas som innehåller Europeiska gemenskapens lagstiftning. För ytterligare information rörande abonnemang, kontakta:

EUR-OP
Information, marknadsföring och PR (OP/4B)
2 rue Mercier
L-2985 Luxemburg
Tfn (352) 29 29 424 55, fax (352) 29 29 427 63
